

С.Н. Бернштейн — видатний вчений — математик

Ми продовжуємо серію статей, присвячених 100-річчю будівлі головного корпусу ХНТУСГ ім. Петра Василенка. Сьогодні поговоримо про одного із видатних людей країни, кращих математиків світу ХХ століття Бернштейна Сергія Натановича, світло від зірки якого захопило і будівлю головного корпусу нашого університету.

Сергій Натанович народився 22 лютого (5 березня) 1880 року в м. Одеса, в сім'ї доктора медицини, доцента анатомії і фізіопатології Новоросійського університету в м.Одеса Н.О.Бернштейна. Після закінчення гімназії, (а ще в гімназії він добре засвоїв аналітичну геометрію, вищу алгебру, основи математичного аналізу в об'ємі університетського курсу), для одержання вищої освіти він їде до Парижу. Спочатку у 1901-1902 рр. він проходить повний курс Паризької вищої електротехнічної школи і захищає диплом інженера-електрика. А потім для подальшого вивчення математики вступає на факультет фізико-математичних наук Паризького університету, і у 1904р. одержує ступінь доктора математичних наук, захистивши докторську дисертацію про розв'язання 19-ї проблеми Гільберта.

У 1905 р. повернувся до Росії, протягом трьох років викладав математику в приватних середніх школах, а потім (після захисту магістерської роботи у 1908 р.) був допущений працювати професором Жіночих політехнічних курсів.

З 1908 по 1933 рік жив і працював у Харкові: у 1908-1920рр. — професором математики Вищих жіночих курсів Товариства трудящих жінок, 1913-1919 рр. — професором Харківського Комерційного інституту, 1908-1933 рр — професором Харківського університету. У 1913р. він захистив докторську дисертацію (оскільки науковій ступені, одержаній за кордоном на той час в країні не визнавалися). Протягом 1928-1933 рр. був директором створеного ним Харківського науково-дослідного математичного інституту. У 1924 р. він став членом-кореспондентом, а з 1929р. дійсним членом АН СРСР. З 1925 р. був членом АН УРСР. Брав активну участь у розробці програм для вищої та середньої школи з математики за завданням Наркомпрому УРСР, а також у формуванні інтеграції науки і освіти.

У 1933р. Сергій Натанович переїхав до Ленінграду, працював в Ленінградському індустріальному інституті, в Ленінградському університеті, а також в фізико-математичному інституті. З 1935 р. жив і працював у Москві в математичному інституті АН СРСР.

Сергій Бернштейн є автором понад 200 наукових праць українською, російською, німецькою, французькою мовами про диференціальні рівняння, теорію наближення функцій, теорію ймовірностей. Він автор робіт з історії математики і механіки, методики викладання математики, автор підручників з математики для вищих навчальних закладів. Протягом 1952-1956рр. вийшла збірка його творів у 4тт.

Багато понять і теорем математики названі його ім'ям. Він Лауреат Державної премії СРСР (1942). Він відзначений багатьма нагородами як своєї країни, так і світовим науковим співтовариством: Почесний член Московського математичного товариства з 1940 р.; Член Німецького союзу математиків з 1926 р.; Іноземний член-кореспондент Академії природних наук (Паризька АН); Член Французького математичного товариства з 1944 р.; Почесний доктор Алжирського університету з 1944 р.; Почесний доктор наук Паризького університету з 1945 р.(Париж, Сорбонна); Премія Бельгійської АН в 1911р.; Премія ім.Бордена Паризької АН 1926 р. Нагороджений двома орденами Леніна та орденом Трудового Червоного Прапора, медалями.

Сергій Натанович Бернштейн, як ми вже зазначили, працював професором Комерційного інституту, в якому навчався С.Кузнець. Мабуть, і його заслуга в становленні майбутнього Лауреата Нобелівської премії з економіки, бо Сергій Натанович викладав математику у 1919 р. в Комерційному інституті, який на той час розміщувався в будівлі головного корпусу нашого університету.

Помер 26 жовтня 1968 р., м. Москва.

МОСКАЛЬОВА Надія, директор ВМЦ ХНТУСГ.

Колонка редактора

Нехай квітне Україна

Закожана у волю,
Закожана в життя,
Знала і недолю,
Терпіла забуття.

Так хочу сонцем гріти,
Цвієти для всіх людей,
Вогнем завжди горіти
В серцях своїх дітей.

Нехай квітне Україна

В душі наших сонячних садах!

Нехай збирається родина —
Наш оберіг у всіх віках!

Привітною хай буде доля,
Не буде заздирот і зла!

Цінуймо, браття, нашу волю,
Нам треба жити для добра!

Я вірю, все минеться
І прийде новий час:

Світ ширो це міжнеться
Від радості за нас.

Я — Україна — мати
І Берегиня літ.

Я хочу об'єднати
Весь український рід!

Ірина Зінковська.